

Силабус курсу Управління фінансами в сфері соціального забезпечення

Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність – ІІО Соціальна робота та консультування
Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППШ к.е.н., доцент Кулина Галина Миронівна
викладач Тлумацький Сергій Михайлович

Контактна інформація gkulyna@gmail.com, 0671021144

Опис дисципліни

Дисципліна “Управління фінансами в сфері соціального забезпечення” спрямована на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та вироблення практичних навичок з підготовки та реалізації прийняття ефективних фінансових рішень щодо формування й ефективного використання потенціалу установ і організацій сфери соціального забезпечення у контексті якісного соціального захисту та соціальної підтримки населення.

Головним завданням курсу є оволодіння фундаментальними питаннями теорії та практики управління фінансами сфери соціального забезпечення, набуття вмінь критично аналізувати ефективність їх організації з використанням сучасних методик менеджменту та виокремлювати невирішені проблеми з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання; набуття навичок щодо оцінки соціальних ризиків та методики управління ними; структури державних органів управління сфери соціального забезпечення; організації системи соціального забезпечення та фінансового механізму соціальних виплат; специфіки управління доходами та видатками у сфері соціального забезпечення; світової практики управління фінансами в зазначеній галузі.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	1. Фінанси сфери соціального забезпечення як елемент фінансової системи держави	Знати термінологію з питань фінансів сфери соціального забезпечення, аналізувати основні принципи та завдання даної ланки як складової фінансової системи держави	Тести, питання
4 / 1	2. Соціальні ризики: концептуалізація та методологія оцінки	Вміти пояснювати сутність соціальних ризиків та на практиці застосовувати методику їх оцінки й управління ними	Тести, питання,
4 / 2	3. Система державних органів управління та їхні функції у сфері соціального	Розуміти структуру та функціональне призначення державних органів управління у сфері соціального забезпечення в Україні та вміти на практиці	Тести, питання

	забезпечення	застосувати знання щодо правових основ діяльності вказаних суб'єктів	
4 / 2	4. Державне регулювання фінансів у сфері соціального забезпечення	Розуміти структуру та функціональне призначення державних органів, що здійснюють державне регулювання фінансів у сфері соціального забезпечення, та уміти на практиці застосовувати знання і навички щодо їхніх прав та обов'язків	Тести, питання
4 / 2	5. Система соціального забезпечення в Україні та фінансовий механізм соціальних виплат	Розуміти сутність, необхідність та відмінності у системах соціального забезпечення населення в Україні та на практиці використовувати навички, що стосуються фінансового механізму соціальних виплат у державі	Тести, питання,
4 / 2	6. Інформаційне забезпечення та сучасні інформаційні технології управління фінансами в сфері соціального забезпечення	Здатність користуватися сучасним інформаційним забезпеченням, з яким працює менеджмент у сфері управління фінансами соціального забезпечення	Тести, питання,
4 / 2	7. Управління доходами у сфері соціального забезпечення	Знати теорію управління доходами у сфері соціального забезпечення та на практиці застосовувати набуті навички щодо прийняття ефективних управлінських рішень у даній галузі	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 1	8. Управління видатками у сфері соціального забезпечення	Знати теорію управління видатками у сфері соціального забезпечення та на практиці застосовувати набуті навички щодо прийняття ефективних управлінських рішень у даній галузі	Тести, питання, ситуаційні завдання
2 / 1	9. Світовий досвід управління фінансами у сфері соціального забезпечення	Володіти теоретичними знаннями, що стосуються світового досвіду управління фінансами у сфері соціального забезпечення та на практиці застосовувати фахові навички щодо імплементації окремих аспектів зарубіжного досвіду у фінансову систему нашої країни	Тести, питання, ситуаційні завдання

Рекомендовані джерела інформації

1. Белялов Т. Є., Колесник Т. В., Мацієвич Т. О., Козенко А. О. Управління фінансами територіальних громад в умовах безпекових викликів, розвитку інноваційного підприємництва і startup. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. № 1 (283). С. 291–312. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2025/01/1.25_topic_Taliat-Bielialov-Tetiana-Kolesnyk-Tetiana-Matsiievych-Alina-Kozenko-291-313.pdf

2. Бірнс Т. 2023 Розробка Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС) в Україні. URL: https://medirent.ua/images/2024/STAAR_2024.pdf
3. Бражко О. В. Особливості формування державних підходів до розвитку системи соціального захисту населення в Україні. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. № 27. С. 35–39. URL: <http://www.pagjournal.iei.od.ua/archives/2022/27-2022/6.pdf>
4. Бражко О. В. Модернізація національної системи України соціального захисту населення в період воєнного стану. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. Вип. 31. С. 31-34. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/31-2022/5.pdf>
5. Бурлай Т. В., Дмитрук Д. А., Костриця В. І., Левін Р. Я. Політика соціальної якості: теорія та міжнародні підходи в контексті завдань повоєнної реконструкції України. *Український соціум*. 2022. № 3 (82). С. 9-30. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/9_27_No-382_2022_ukr.pdf
6. Власенко Р. В., Яценко Л. Д. Соціальні ризики України в умовах війни та повоєнного відновлення. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 7. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-07-01/2023-7-07-01>
7. Грень Т. Я. Особливості реалізації політики соціального захисту територій в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72). № 6. С. 80-84. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/13.pdf
8. Затонацька Т. Г., Лютий І. О., Анісімова О. Ю. Управління державними фінансами в умовах невизначеності. *Фінанси України*. 2023. № 11. С. 34-48.
9. Іванова А. Особливості забезпечення соціального захисту в умовах децентралізації бюджетних повноважень. *Світ фінансів*. 2021. № 1 (66). С. 38-47
10. Козарезенко Л., Савченко Н., Кукурдз О. Фінансове забезпечення державних соціальних гарантій в умовах соціально-економічних трансформацій. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4598/4541>
11. Козарезенко Л. Фінансова складова соціального захисту населення України в умовах воєнного стану. *Ефективна економіка*. 2024. № 2. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3058/3094>
12. Косаревич Н. Б. Інституційні засади управління фінансами територіальних громад: тенденції, загрози та імперативи державної політики. *Державне будівництво*. 2025. № 1 (37). С. 372-384. URL: <https://periodicals.karazin.ua/db/article/download/27221/24074/>
13. Метленко М., Сумма В., Шарапов В., Сілін А. Стратегічні вектори управління державними фінансами під час війни в контексті відбудови України. *Humanities Studies*. 2023. Вип. 17 (94). С. 190-199.
14. Насібова О. Фінансовий механізм соціального захисту як інструмент регулювання рівня життя населення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 10. С. 48-54.
15. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості в умовах воєнного стану в Україні (01-31.07.2022). URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-v-umovakh-voyennoho-3>
16. Петруха Н., Петруха С., Алексеєнко Н., Кушнерук О., Мазур А. Соціальні імперативи державних фінансів: воєнна адаптація та засади повоєнного відновлення. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. Том 3 (50). С. 358-371. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4031>
17. Про Державний бюджет України на 2025 рік : Закон України від 19 листопада 2024 року № 4059-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>
18. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>

19. Про схвалення Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери : Розпорядження КМУ від 28.10.2020 р. № 1353-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020-%D1%80#Text>
20. Про затвердження Типового переліку бюджетних програм і результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі «Соціальний захист та соціальне забезпечення» : Наказ міністерства соціальної політики України від 14.05.2018 р. № 688. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0685-18#Text>
21. Соціальна політика в Україні у воєнний час: 2022-2023 роки. URL: <http://www.ier.com.ua/files/Projects/2023/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96.pdf>
22. Тимошенко М. Середньострокове планування державного бюджету та повоєнне відновлення. *Трансформаційна економіка*. 2023. Вип. 3(03). С. 50–55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-3-9>
23. Токаренко О., Матвієнко Г. Стратегічне управління фінансами територіальних громад. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-5>
24. Юник І. Г. Реалізація сучасної державної соціальної політики в Україні: основні проблеми та стратегічні пріоритети. *Право та державне управління*. 2023. № 2. С. 187-195. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2023/27.pdf
25. Gumede R. T., Greyling L., Mazorodze B. T. The impact of government spending on well-being: a case of uppermiddle-income countries and high-income countries. *COGENT ECONOMICS & FINANCE*. 2024. Vol. 12. № 1. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/23322039.2024.2413657?needAccess=true>
26. IMF/World Bank: Targeted Safety Net Programs Fall Short on Rights Protection. URL: <https://www.hrw.org/news/2022/04/14/imf/world-bank-targeted-safety-net-programs-fall-short-rights-protection>
27. Okhrimenko O., Nahorni V., Salun M., Spasiv N., & Ovcharenko T. The impact of investment in corporate social responsibility on the companies' financial performance. *Revista Gestão & Tecnologia*. 2025. Vol. 25 (1). P. 186-206. URL: <https://revistagt.fpl.emnuvens.com.br/get/article/view/3115/1748>
28. Rubin M. M., Bartle J. R., Willoughby K. Equity in budgeting: U.S. state and local government initiatives. *Journal of Policy Studies*. 2024. Vol. 39 (4). Pp. 103-122. URL: https://www.e-jps.org/archive/view_article?pid=jps-39-4-103
29. State Financial Aid Programs. URL: <https://mhcc.maryland.gov/preparing/pages/financialaid/descriptions.aspx>
30. Yurchyk I. Social services in the conditions of war. Modernization of science and its influence on global processes : collection of scientific papers «SCIENTIA» II International Scientific and Theoretical Conference, Bern, October 21, 2022. Bern, Swiss Confederation, 2022. P. 39-40. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=28996.pdf>

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Управління фінансами в сфері соціального забезпечення» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульного контролю; оцінювання результатів тренінгу; оцінювання результатів самостійної роботи; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Управління фінансами в сфері соціального забезпечення» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20 %		5 %	15 %	40 %
Поточне оцінювання		Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за теми 1-9 на практичних заняттях 1-7	Модульна робота, яка охоплює теми 1-9. Теоретичні питання (2 питання по 25 балів за кожне) – макс. 50 балів. Тести (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів. Ситуативне завдання – макс. 20 балів	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається за виконання завдання самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) два теоретичні питання по 25 балів за кожне – макс. 50 балів; 2) ситуаційне завдання – макс. 20; 3) 10 тестів по 3 бали за тест – макс. 30 балів

Форми і критерії оцінювання

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

75-89 балів – здобувач вищої освіти правильно, у достатньо повному обсязі дає виклад навчального матеріалу, але при розкритті деяких питань не вистачає достатньої аргументації в поясненнях, допускаються несуттєві неточності та незначні помилки;

65-74 бали – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування й аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно та поверхнево викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

35-59 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу,

нелогічно і невпевнено його викладає, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0-34 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульний контроль, екзамен:

– теоретичні питання: два теоретичні питання, за відповідь на кожне з яких здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає 50 балів:

15-25 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

7-14 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-6 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, допускає суттєві неточності та помилки;

– тестові завдання: за правильну відповідь на кожен з тестів здобувач вищої освіти може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

– ситуативне завдання, за виконання якого здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 20 балів:

15-20 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, самостійно і правильно вирішує ситуативне завдання й інтерпретує отримані результати;

6-14 балів – здобувач вищої освіти у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно виконує завдання, але допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання завдання;

1-5 балів – здобувач вищої освіти фрагментарно виконує ситуативне завдання, допускає суттєві неточності, недостатньо розкриває зміст завдання, що свідчить про низький рівень опанування навчального матеріалу.

Підсумкова оцінка за модульний контроль та екзамен визначається як сума балів за виконані завдання й оцінюється від 0 до 100 балів.

Тренінг:

90-100 балів – здобувач вищої освіти активно працює під час проведення тренінгу, вільно й аргументовано використовує навчальний матеріал для розкриття змісту завдань тренінгу, демонструє творчий підхід до виконання завдань тренінгу;

75-89 балів – здобувач вищої освіти доволі активно працює під час проведення тренінгу, виконує завдання тренінгу лише з певною допомогою колег, демонструє творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

60-74 бали – здобувач вищої освіти доволі пасивно працює під час проведення тренінгу, долучається до виконання лише окремих завдань тренінгу, в окремих моментах виявляючи творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

1-59 балів – здобувач вищої освіти демонструє небажання брати участь у виконанні завдань під час проведення тренінгу, долучається до розкриття їх змісту лише на вимогу колег чи викладача.

Самостійна робота:

90-100 балів – зміст самостійної роботи розкритий у повній мірі та відповідає встановленим вимогам до оформлення результатів виконаних завдань, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опрацювання літературних джерел, опанування навчальним матеріалом і творчий підхід до виконання завдань самостійної роботи;

75-89 балів – представлені результати самостійної роботи відповідають встановленим вимогам, зміст самостійної роботи загалом розкритий, але присутні несуттєві недопрацювання, не вистачає достатньої глибини дослідження проблем, свідчить про належний рівень володіння навчальним матеріалом і опрацювання літературних джерел;

60-74 бали – завдання самостійної роботи виконані на недостатньому рівні, представлені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень використання літературних джерел, опанування навчальним матеріалом, мають місце значні помилки у виконанні окремих завдань та не дотримання встановлених вимог до оформлення результатів;

1-59 балів – завдання практично не виконані, зміст завдань не розкритий, мають місце суттєві неточності та грубі помилки при виконанні окремих завдань й оформленні результатів самостійної роботи.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)